

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
कोशी प्रदेश, बिराटनगर
स्वास्थ्य संस्था अनुगमन चेक लिष्ट

अनुगमन गरेको मिति:

अनुगमन गरेको स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना:

अनुगमनको उद्देश्य:

१. फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था:

सि.नं.	मापदण्डहरू	छ/छैन	कैफियत
१.	अस्पताल सफा, स्वच्छ र दुर्गन्ध रहित		
२.	फोहोरको Segregation, Collection, Transportation, Treatment र अन्तिम विसर्जन छुट्टै योजना तयार गरी उपयुक्त प्रविधिबाट फोहोर व्यवस्थापन भएको		
३.	एक सय भन्दा माथिका अस्पतालमा चिकित्साजन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको नियमित अनुगमन गर्न जनस्वास्थ्य कक्ष/बातावरणविद सहितको स्यानिटेसन यूनिट र कर्मचारीको व्यवस्था		
४.	स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्यजन्य फोहरमैला व्यवस्थापनको अद्यावधिक कार्ययोजना तयार		
५.	स्वास्थ्य संस्थामा संस्था प्रमुखको नेतृत्व तथा हरेक विभागहरूको सदस्य रहने गरी स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहरमैला व्यवस्थापन समिति गठन		
६.	स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहरमैला व्यवस्थापन समितिका हरेक पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको भुमिका तथा जिम्मेवारीहरू निर्दिष्ट रूपमा परिभाषित गरी		
७.	स्वास्थ्यजन्य फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि तालिम प्राप्त निर्दिष्ट व्यक्ति अनिवार्य रूपमा तोकिएको वा व्यवस्था गरिएको		
८.	वार्ड/युनिटहरूमा फोहरमैला स्रोतमा नै छुट्याई तोकिएका कन्टेनरमा जम्मा गर्ने व्यवस्था		
९.	स्वास्थ्य संस्थामा फोहरको वर्गीकरण गर्न तोकिएका रंगका वाल्टिन तथा विनहरूको उचित प्रयोग सहित व्यवस्था गरेको		
१०.	संक्रमित सुई नष्ट गर्ने उपकरण (Needle Cutter वा Needle destroyer) को व्यवस्था भएको		
११.	सामान्य र जोखिमयुक्त फोहर छुट्टा छुट्टै ट्रलिको प्रयोग गरी भिडभाड नहुने समय र क्षेत्र हुदै सुरक्षित साथ फोहर ओसारपसार गर्ने व्यवस्था		
१२.	साधारण, संक्रमित, धारिलो, औषधिजन्य तथा साइटोटोक्सिक, रसायनिक र रेडियोधर्मी जस्ता फोहरलाई छुट्टा छुट्टै भण्डारण गर्ने व्यवस्था		
१३.	हावा र प्रकाश राम्ररी आउने छुट्टै कोठा/स्थानको व्यवस्था गरी संक्रमित फोहरलाई गर्मी मौसममा २४ घण्टा र जाडो मौसममा ४८ घण्टा भित्र विसर्जन गर्ने व्यवस्था		

१४.	सबै संक्रमित फोहरहरुको अन्तिम विसर्जन गर्नु भन्दा पहिला उचित प्रविधिद्वारा अनिवार्य रूपमा उपचार हुने व्यवस्था		
१५.	उपचार पछि संक्रमित फोहरहरुको र अन्य सामान्य फोहरको भण्डारणका लागि एक निश्चित क्षेत्र/स्थान छुट्टाउने व्यवस्था		
१६.	फोहोर व्यवस्थापन गर्दा व्यक्तिगत सुरक्षा कवच (टोपी, मास्क, ग्लोब्स, चस्मा, बुट, गाउन, फेस सिल्ड इत्यादि) प्रयोगहुने व्यवस्था		
१७.	स्वास्थ्यकर्मी, फोहर संकलक तथा सम्बन्धित पेशाकर्मीहरुले प्रोटोकल अनुसारको हेपाटाइटिस बी (Hepatitis B), टीटानस (Tetanus) आदी संक्रमण विरुद्ध खोप लगाउने व्यवस्था		
१८.	Post Exposure Prophylaxis(PEP)सुविधा नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरुले उक्त सेवाका लागि सेवा प्रदायक संस्थाको पहिचान गरी सम्बन्धित कर्मचारीलाई सो को पूर्व जानकारी दिने व्यवस्था		
१९.	स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहरमैला व्यवस्थापन समितिद्वारा नियमित तथा वाह्य प्राविधिक विज्ञको टोली द्वारा फोहरमैला व्यवस्थापन प्रणालीको आवाधिक (कम्तिमा वर्षको एक पटक) रूपमा अनुगमन र समिक्षा हुने व्यवस्था		

२. प्रयोगशाला सेवा सम्बन्धी:

सि.नं.	मापदण्डहरु	छ/छैन	कैफियत
१.	अस्पतालको प्रयोगशाला राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला/प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा दर्ता/नवीकरण		
२.	दर्ता/नवीकरण भएको मिति		
३.	दर्ता/नवीकरण भएको भए कुन वर्गको हो खुलाउने		

३. अक्सिजन, औजार तथा उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था:

सि.नं.	मापदण्डहरु	छ/छैन	कैफियत
१.	अस्पतालमा अक्सिजन ग्यास निरन्तर रूपमा आपूर्तिको व्यवस्था		
२.	१०० शैया वा सो भन्दा बढी शैया भएको अस्पतालमा अक्सिजन प्लान्ट वा तरल अक्सिजन रिफिल गर्ने व्यवस्था		

४. सामाजिक सेवा इकाई सम्बन्धी मापदण्ड:

सि.नं.	मापदण्डहरु	छ/छैन	कैफियत
१.	पचास शैया वा सो भन्दा बढी क्षमताका अस्पतालले सामाजिक सेवा इकाईको अनिवार्य व्यवस्था		
२.	सामाजिक सेवा इकाईको लागि जेष्ठ नागरिक, बालबालिका र अपाङ्गता मैत्री हुनेगरी भुइँ तलामा छुट्टै कोठाको व्यवस्था		
३.	अस्पतालमा आउने बिरामीलाई आवश्यक पर्ने जानकारी गराउन सोधपुछ वा सहायता कक्षको व्यवस्था OPD Counter अगाडि नै गरेको		
४.	अस्पतालमा उपचारका लागि आउने विपन्न, असहाय, बेवारिसे बिरामीका लागि		

	कुल शैयाको दश प्रतिशत शैया छुट्याई निःशुल्क उपचार अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराएको		
५.	सामाजिक सेवा एकाइबाट हुने सेवाहरू चौविसै घण्टा उपलब्ध रहेको		
६.	५० शैया सम्मका स्वास्थ्य संस्थामा सामाजिक सेवा एकाई प्रमुखका अतिरिक्त दुईजना सहजकर्ताको व्यवस्था रहेको		
७.	प्रति ५० थप शैया बराबर थप १ जनाको दरले सहजकर्ताको व्यवस्था		
८.	नागरिक वडापत्रमा र अस्पतालको संगठन चार्टमा सामाजिक सेवा एकाईका सेवाहरू समेत समावेश भएको		
९.	बिरामीलाई अन्यत्र प्रेषण गर्दा उपचार मापदण्डका आधारमा पहिचान गरी सो को अभिलेख राखेको		
१०.	निशुल्क तथा आंशिक सेवा लिने बिरामीहरूको व्यवस्थित रूपमा अभिलेखराखे र सो को मासिक, चौमासिक र वार्षिक रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी संबन्धित निकायमा पेश गरेको		
११.	सामाजिक सेवा एकाइबाट आंशिक तथा निशुल्क सेवा लिएका व्यक्तिहरूको विवरण देखिने गरी टाँसेको		

५. जनस्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी मापदण्ड:

सि.नं.	मापदण्डहरू	छ/छैन	कैफियत
१.	अस्पतालले जनस्वास्थ्यका सेवाहरू (पोषण, खोप, सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, परिवार नियोजन) उपलब्ध गराएको		
२.	मन्त्रालयले जारी गरेको सेवा र कार्यक्रमसँग संबद्ध प्रोटोकल, मापदण्ड, निर्देशिकाहरू मोज्दात राखी सो को पालना गरेको		
३.	अस्पतालले उपलब्ध गराएका सेवाको अभिलेख राखी सम्बन्धित कार्यालयमा सो को प्रतिवेदन नियमित रूपमा पठाएको		

६. केन्द्रीय आपूर्ति सेवा विभाग (सेन्ट्रल स्टेराईल सप्लाय डिपार्टमेन्ट) सम्बन्धी व्यवस्था):

सि.नं.	मापदण्डहरू	छ/छैन	कैफियत
१.	केन्द्रीय आपूर्ति सेवा विभागको प्रबन्ध		
क.	स्वच्छ पानीको नियमित आपूर्ति सुविधा भएको छुट्टै सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्ट		
ख.	फोहर वस्तु राख्न, उपयोगी वस्तु राख्न, सरसफाई गर्न, धुन/सुकाउन र निर्मलीकरणगर्न एवंप्याकेजिड तथा भण्डारणका लागि छुट्टा छुट्टै स्थान		
ग.	विभागका सबै कोठाहरू भेन्टिलेसन सहित तापक्रम १८°- २२°सम्म र आद्रता ३५- ६० प्रतिशत रहेको		
घ.	सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्टको संरचना फोहर क्षेत्रबाट क्रमशः सफा क्षेत्र तर्फ जानेगरी व्यवस्था गरिएको		
ड.	तालिम प्राप्त कर्मचारी रहेको		
च.	निर्मलीकरणको लागिचालु अवस्थामा ठाडो तथा तेर्सो अटोक्लेभ (Vertical र		

	Horizontal Autoclave) मेशीन रहेको		
२.	निर्मलीकरणको लागि तयारी		
क.	प्रयोग भएका सबै औजारहरूलाई ब्रस, केमिकल, साबुनरडिटर्जेन्ट पाउडर प्रयोग गरी छुट्टै स्थानमा सफा गर्ने गरेको		
ख.	औजार तथा उपकरणहरू सुख्खा गरेर छुट्टै स्थानमा राखिएको		
ग.	औजारहरू डबल र्यापरमा पोको पारी राखिएको		
३.	भिजेका तथा प्रयोग भएका दुषित औजारहरू (Contaminated Instrument) को संकलन		
क.	फोहर जम्मा गर्नका लागि साधारण पन्जाको प्रयोग		
ख.	फोहर संकलन गर्दा जम्मा गर्ने नियमित समय तालिका रहेको		
ग.	फोहर संकलन गर्ने भाँडाहरू प्वाल नपरेको, बन्द गर्न मिल्ने किसिमको रहेको र भाँडोको क्षमता भन्दा बढी फोहर नराखेको		
घ.	फोहर/दुषित वस्तुहरू सुरक्षित र बन्द कन्टेनरबाट परिवहन गरेको		
४.	सफा र किटाणुरहीत पार्ने		
क.	सफा र किटाणुरहित बनाउनका लागि बास्केट, कन्टेनर र औजारको छुट्टै व्यवस्था भएको		
ख.	सफा गर्न र पखाल्नका लागि दुई वटा गहिरो खालको सिङ्को व्यवस्था रहेको र सबै निमलीकृत भैसकेका सामग्रीहरू सेलाइसकेपछि मात्र भण्डारण गर्ने गरेको		
ग.	भण्डारण कक्षहरू सफा र सुख्खा		
घ.	भण्डारण गरिने सामग्रीहरू भुईँ भन्दा ८-१० से.मी. उचाईमा र सिलिडबाट २०-२५ से.मी. तल रहेको		
५.	संक्रमण रोकथाम		
क.	सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्टमा कार्यरत कर्मचारीहरूले आवश्यकता अनुसारव्यक्तिगत सुरक्षा कवच लगाउने गरेको		
ख.	हात धुनका लागि प्रर्याप्त र नियमित रूपमा धाराबाट पानी र साबुनको उपलब्धता		
ग.	दुषण निवारणको लागि क्लोरिन झोलको उपलब्धता		
६.	पोका पार्ने र बाँध्ने कार्य (Packaging and Wrapping)		
क.	उपकरण तथा अन्य सामग्रीहरू अनिवार्य रूपमा निर्मलीकरण गरी प्याकिङ गरिएको		
ख.	एकल प्रयोग सामग्रीहरू छुट्टा छुट्टै पोका पारिएको		
ग.	प्याकिङ सामग्रीमालेबल (label) टाँस्ने गरेको		
७.	निर्मलीकरण तथा भण्डारण		
क.	प्याकिङ गरीएका उपकरणहरू निर्मलीकरण गरी छुट्टै ठाउँमा राखिएको		
ख.	निमलीकृत स्टिकर सहितका पोकाहरू छुट्टै दराजमा राखिएको		
८.	संकलन, आपूर्ति र बाँडफाँड		

क.	निर्मल र स्वच्छ तवरले आपूर्ति गर्न एकद्वारबाट संकलन गर्ने र वितरणका लागि फरक बाटोबाट गर्ने व्यवस्था		
ख.	निर्मलीकृत सामग्री आपूर्ति गर्दा निर्मलीकृत भएको सुनिश्चित गरी आवधिक रूपमा वा माग अनुसार वितरण गर्ने गरेको		
९.	जिन्सी सामग्री र अभिलेख		
क.	सबै उपकरणहरू तथा प्याकेजहरूको अभिलेख व्यवस्थित राखिएको		
ख.	उपकरणहरू तथा प्याकेजहरूको अभिलेख नियमित अद्यावधिक गरी चुस्त दुरुस्त राखिएको		

सुझाव:

अनुगमनकर्ता: